

NR·02·2020

TINGS TALE

TIDSSKRIFT FOR MATERIEL KULTUR

**Danske bønders
manifestation
af identitet
gennem dåbstøj**

**Flygtige
Federmesser**

**Møntskatten
fra Tamdrup**

**Når kunsten
fortæller
kulturhistorie**

**Boligdrømme
1:1**

Tinas Tale 02

Redaktion

Karsten Merrald Sørensen

Mads Ravn

Lise Ræder Knudsen

Michael Nobel Jakobsen

Merete Bøge Pedersen

Vibeke Kaiser-Hansen

Aarhus Universitetsforlag

”

Sølvmønt fra 1000-tallet slået i Viborg

Også mønter fortæller om konger, tider, værdier og økonomi. Svend Estridsen ses afbilledet på en sølvmønt, der er en del af Tamdrupskatten. Denne skat indeholdt en del varianter af sølvmønter, der blev slået af Svend Estridsen i Viborg.

Tings Tale 02

© forfatterne og Aarhus Universitetsforlag 2020

Omslag, tilrettelægning og sats: Jørgen Sparre.

Forside: Sølvmønt, Nationalmuseet

Foto: Nationalmuseet

E-bogproduktion: Narayana Press, Gylling

ISBN 978 87 7219 247 5

ISSN 2596 7924

PLORUM.

Danske bønders manifestation af identitet gennem dåbstøj

Af Inge Christiansen

Gennemgang af en overset
genstandsgruppe og dens fortællinger

9

Flygtige Federmesser

Af Thomas Eggers-Kaas,

Christian S. Hoggard & Felix Riede

Betragtninger om at skelne mellem
senpalæolitiske Federmesser og tidlig
mesolitiske lancetspidser

29

Møntskatten fra Tamdrup

Af Lars Pagh og Victor Palsted Bizoev

Betragtninger om en skat
med sjældne mønter

41

Når kunsten fortæller kulturhistorie

Af Ingrid Vatne

Nye perspektiver på materialitet
i kunst- og kulturhistorie

59

Boligdrømme i 1:1

Af Mette Tapdrup Mortensen

Typehusudstillinger 1960-1975

77

Redaktion og forfatterliste

96

Forord

Andet nummer af Tings Tale er nu på gaden. Tings Tale 1 fik en rigtig god omtale i *historie.online.dk*, hvor også fordelene ved det tværfaglige og museale perspektiv blev fremhævet. I dette nummer af Tings Tale fortsætter vi denne kurs, og vi har bidragsydere fra både museer og universiteter i ind- og udland, hvilket antyder, at vi har nået vores målsætning: at have fokus på materiel kultur generelt, ikke kun på museale ting på et regionalt museum eller arkiv. Målet med tidsskriftet er stadig at 'bringe nye perspektiver og indsigter ved at tage udgangspunkt i den udsagnskraft, der er i ting, genstande og samlinger'. Det synes vi også lykkes i dette nummer. Oven i det synes fællesnævneren mellem alle bidrag i dette nummer at være, at det er det kontekstuelle og flerstemmige, såkaldte polyfone element, der viser vejen frem til bedre at forstå ting i en kompleks sammenhæng.

Tings Tale 2 begynder med artiklen, *Danske bønders manifestation af identitet i 1800-tallet via dåbstøj*. Her forstår man, at bønders dåbstøj blev brugt i deres identitetskamp om anerkendelse. I modsætning til Daniel Millers teori om emulation – at man altid efterstræber de højere sociale lags måde at bruge og forme ting på (fordi du er rig og bruger hvidt dåbstøj, vil jeg også bruge hvidt dåbstøj), ser man her, at identitet er mere kontekstuel betinget (fordi jeg har en identitet som bonde,

bruger jeg ikke hvidt dåbstøj, men andet dåbstøj i for os vigtigere farver, der er mere 'bondeagtige'). Ved at se på dåbstøj i 1800-tallets Danmark i en kontekstuel sammenhæng, kan denne afvigelse fra teorien om emulation mod det borgerlige ideal forklares med en i tiden voksende selvbevidsthed blandt bønderne. Dette fænomen er interessant ikke kun i det eksempel, der illustreres, men også i mere generel kulturhistorisk sammenhæng, fordi det underbygger, at man ideelt set skal vikle mange, forskellige kilder og kontekster ind i hinanden, hvis man vil forstå tingenes betydning og brug i deres samtid. I historisk tid er denne øvelse naturligvis noget lettere med skriftlige overleveringer og interviews, men de, der arbejder med tekstløse og forhistoriske samfund, kan lære meget af disse dynamikker.

På den måde bliver arkæologen Ian Hodders hypotese om, at modsætninger skærper identiteter også relevant her. Ved et etnoarkæologisk studium i Østafrika fandt han ud af, at man dekorede sine kar mest i områder, som grænsede op til en anden etnisk stamme. Vi ser det samme herhjemme, når vi diskuterer, hvorfor indvandrere fra muslimske lande begynder at gå med tørklæde, selvom de ikke gjorde det i hjemlandet, eller at danskere bliver deres kristne og danske arv mere bevidst, fordi vores samfund nu mødes